Miralem Resulović

IZBJEGLIČKA TUGA

Izdavač: *Miralem Resulović*

Priredio: *Bajro Perva*

Recenzent: *Selman Selhanović*

Lektor: *Fatima Alihodžić*

DTP: *Hamdija Fulurija*

Štampa: *EL-BEJAN Sarajevo*

Miralem Resulović

IZBJEGLIČKA TUGA

Sarajevo, 2001.

Djeci šehida bosanskih

TREBINJE

MOJA DOMOVINA

Ovo je moja domovina,
u njoj se topovska salva čuje,
odjekuje rika granata,
Jugo-vojska nevini narod bije.

Ovo je moja Bosna,
na njena vrata zlotvori kidišu.
Dok se čuju tihi ezani,
umiru starci, žene, djeca.

O Susjedi sa zapada,
kad stekoste malo sreće,
vi uđoste u tuđ' dardin,
salomiste naše cvijeće.

Ti Komšijo, sa istoka,
što nas goniš, što nas biješ,
što otimaš našu muku,
što Načertanijem ruke miješ.

PRIDVORCI

Pridvorci bijeli
na raskršću dubrovackog druma
modre rijeke i ljudskoga uma.

Vi krijete tajnu gnusnoga čina
u utrobi hladnoj
dva vodena mlina.

U bradatoj se londži šepuri istina
o umorstvu lijepe Hatidže,
Husa, Hasa, njihovog amidže.

Na uvehloj rastoci
skakala se kaju
što svakoj arti gaziti se daju.

Da su samo
toga dana znali
zločince bi oni sa sebe stropoštali.

Pa neka ih modra rijeka
u virove hladne steže
gluhi ponor nek im omču veže.

Na hadži-Hasanovom jazu
Pridvorce bijele sada očaj mori
svaki kamen nezaborav zbori.

Ovog ste puta na ispitu pali
iz njedara svojih
tri dragulja zlotvorima dali.

MOST BIJELI

Na izronuloj sivoj stijeni
Hajrudin sazida most bijeli
kamenim polumjesecom zagrli vodu
te vjeri Neretvu zeleno modru.

Dugo je Nera čuvala dragulj
od zlih očiju i zuba vremena
ipak bi ponekad zadrhtala
od hrabrih skakača i teška bremena.

Sa vrha kule dječak bi skočio
u srebrene talase vižljaste rijeke
prolazniku bi dah zastao
sa padom skakača do vode mehke.

O Hrvoje sad kad si skočio
zašto nisi oči otvorio
nogom si na dragulj prkosno stao
i on je za tobom u vodu pao.

PRADJEDOVE RIJEČI

U sabah sunce povirilo,
na pendžer maloga Ediba,
da ga čedna probudi,
u školu kod Vibla.

Da u školi nauči,
šta je ibrik, hajat, a šta greda,
emanetom riječi što ostaše,
od njegova pradjeda.

Omere, Mustafa, Fatima, Salihe,
naučite pradjedove riječi,
u zemanu ovome,
hajir vam je to najveći.

DJEDOV TOPRAK

Imam jednu grdnu ranu,
u duši se mojoj skriva,
od nje kopnim u tuđini,
djedov toprak kad se sniva.

Ljudi ovi, moga soja,
ranu istu, bezbel', nose,
te, u inad zlotvorima,
i nevolje sve podnose.

Komi hladnoj često bježim,
rana kad mi prsa stišće,
pa pogledam oko sebe,
da s' ne truni smrtno lišće.

Dana jednog kada Džibril,
pomiluje rame moje,
reski ezan neka prospe
Trebišnjicom glase svoje.

JA TREBINJE VOLIM

I kad se Leotar zabijeli,
i kad mi iz neba Božiji behar,
suzno lice umiva,
i kad modri zumbul,
u perivoju zamiriše,
sve više i više,
ja Trebinje volim.

I kad se u Dživaru sevdalinka pjeva,
i kad se na Redžepovini i Bari,
fudbal igra,
i zbog stoljetnih platana Staroga Grada,
i dva Pašina topa,
i sad kada se po njemu historija kopa,
ja Trebinje volim.

I kad me iz žedne zemlje,
ujede crni pauk,
i kad mi pčela iz medene smokve,
u usta zabode vrući žaok,
kada se lasta svome domu vraća,
kad mi u njemu prognane sestre i braća nijesu,
ja Trebinje volim.

BILEĆA

O Bilećo, draga mati,
i topraže kršne domovine,
da l' ćeš rane preboljeti,
pod bremenom mračne historije.

Ta kamena tvoja njedra,
nigda nisu presahnula,
dojila su usta žedna,
kad su žegom preplanula.

Tvoja bistra suza teče,
niz litice prema jugu,
da osvježi bolna srca,
i zagasi čavčiju kugu.

Ali čavke iskljuvaše,
zdravo sjeme tvoje loze,
ćufur inad počiniše,
sve bošnjačko trve, gaze.

Sva čavčija truhla gnijezda,
skapat će u vreloj jari,
sa tvog kršnog lica će,
suza sve da obejani.

ŠEHIDI

Šehidi naši, lijepi cvjetovi,
u sabah klanjaše,
ezanom nas budiše,
na akšam tekbir činiše.

Šehidi, dobri Bošnjani,
Bosna vas rodila,
nebeska tišina gojila,
uzdasi jetimski hrabrili.

Šehidi, asli ste prespali,
sabah nam miriše,
Bosna zbog vas uzdiše
nek' vas paze Božiji rahmeti.

Šehidi naši, lijepi cvjetovi,
suze nam padaju,
dobročinstvu se nadaju,
vaš rudžulet neka pamte zlotvori.

BADEMA

Bâdemi su obrani,
sa njima i Badema,
tajnu berača skriva,
krošnja starog bagrema.

Kroz grane zelenog stabla,
polomljen prozor otkrio sramotu,
krvava zavjesa izviruje,
i kaziva Božiju grehotu.

U pustoj bašči ostaše,
dva malehna ptića,
bez majčine topline i mirisa,
na razvalini gnijezda, zebnog proljeća.

O trebinjska cvijetna ulico,
zaraste u glogovlje crno,
ko te pretvori u lijehu korova,
u nevrijeme suludo i tmurno.

SNIJEG U KANADI

SNIJEG U KANADI

Snijeg pada u Kanadi,
zeleni joj tepih skriva,
Ontariju, Mičigenu i Huronu,
plave vale srebri i umiva.

Snijeg pada u Kanadi,
na godine guste moje,
na sjećanja zavičajna,
što u duši bolnoj stoje.

Snijeg pada u Kanadi,
zeleni joj tepih skriva,
sijedu bradu Nijagari,
beharom Božijim izmiva.

TORNADO

Žutozelenu Temzu,
ledena tuga mori,
iz Londona Ontario,
munja tornada progoni.

U stub se uvila tama,
prestravljene krovove brije,
iz gaja se rakun oglasio,
u strah utonuo i laje.

A trnje iz mojih vena,
u potonjoj nesanici buja,
dozrela se slutnja otrže,
ko s' memle litice guja.

Žutozelenu Temzu,
ledena tuga steže,
ribaru mokrom dva mošura,
ispred nosa u neizvjesnost bježe.

ČEŽNJA

Moje misli u sindžir se vežu,
pusta čežnja ranjen mozak lomi,
bol i slutnja u beznađu se mole,
da se tijelo s dušom rodnoj grudi vrati.

Kuća naša na samoću tukne,
londžu staru ljuti Šargo čuva,
pelin travu što po kršu raste,
Bakrač garav što nam mehlem kuha.

Ćirlel mračni našu ruku treba,
u njemu je babo kukuruz kominj'o,
badanj je iz ćoška na po oka gled'o,
Iz njega je ječam poput suza tek'o.

U seharu trošnu puste snove slažem,
serdžada ih mehka od uroka pazi,
da sindžir izdrži misli u tegobi,
dok se Bošnjak prognan rodnoj grudi vrati.

POVRATAK

Pod vrleti Leotara kada dođem,
pred zidine Osman-paše grada,
most na čekme bolno će da priđe,
da prihvati prognana evlada.

Platani će butum zaplakati,
na kuli će proraditi iznemogli sahat,
stari top će salve ispaliti,
Kastel će raširiti zamandaljeni kanat.

Čempresi vitki na trgu Pašinom,
što vehnete u samoći,
zlotvor vam džamiju zapali,
28. januara 1993., u noći.

Na rijeku zelenu kad se spustim,
te sa lađom nizvodno zaveslam,
vidim, Begovinu dušman je srušio,
i sav kamen odnio je klesan.

Naša kuća još uzgor stoji,
kaurin crni je svojata,
možda je hamamdžik u njoj oborio,
gdje se dedo abdestio sa svoja tri brata.

Nevolju drugome kad posiješ,
u bumerangu su njene moći,
zato Bošnjak svaki može,
na svoj toprak, bez zebnje doći.

SANJAR

Mlad mjeseče jesi l' hladovao,
na Jasenu iza Leotara,
pod Arslanagića čemer ćupriji,
il' Kastelu među čempresima?

Kršno momče, nisam hladovao,
već snivao bijelo Trebinje,
snovi su me blijeda učinili,
a vjetrovi sjaj su moj ispili.

Snivao sam divnu behar Lastvu,
blagu šupu, dva nejaka vrela,
te bijelu Fevzovu džamiju,
u Grančarevu Hadžera me srela.

Šeto' sam se po dživarskom misiru,
niz sokake Zupčevica Fate,
šerbe pio u avliji Bešovića,
sejrio s' drevne kule Alijagića.

Sunčani mi Zasad na san dođe,
iz oka mu suza put Mostača teče,
vidio i Gomiljane, malu varoš Koča,
u Pridvorcima Đipa kad mesdžid otključa.

Umotanog u snove munje me trgnuše,
iščeznuše slike sa izvora moga,
ne, ja to nisam u tuđini snivo,
ja hoću dio zavičaja svoga.

IZBJEGLIČKA TUGA

I da gromovi svi, odjednom,
u sunovrat na zemlju padnu,
izbjegličku tugu u meni,
ne bi iselili hladnu.

Ta pošast ovoga vijeka,
svu zemnu kuglu steže,
zamagljuje i mori vesela srca,
a oči ti strahom veže.

Nebeska tišino, razum probudi,
moderne kuhinje ledenom majstoru,
neka svoju razularenu vatru,
smiri već jednom u svome srcu.

SAN

Kad sunce zoru probudi,
i ozon krš ljuti namiriše,
duša mi u bolu grca,
kad ću rodnoj grudi više.

Eh da mi je u Mostače doći,
piti vode iz Hadžibunara,
na mezarje zasadsko otići,
gdje mi leži babo i majka stara.

Na Bari sam jutros bio,
sa Picunom i Terencom,
i smokve smo žute jeli,
na plaži maloj pod Dinjevicom.

Šandulja te stara mami,
da na licu crtaš masku,
pod srebrenim jazom da se hladiš,
il' s' Kuline skačeš lastu.

Dolaf nam je tiho svir'o,
iz Štule žabac tužno pjevo,
Mostačani mili moji,
ja sam to u tuđini snivo.

FARMA

U pet i po sahat' svira:
Na lijepom plavom Dunavu...,
tako je to na Zapadu,
kad se ide na farmu.

Ta oaza nesretnika,
nudi dvije rosne pilule,
il' ćeš možda ozdraviti,
il' skapisat minule.

Sad razapni crnu mrežu,
pauk što je ispleo,
rasađenu vatru puhaj,
kad si je u sebe unio.

Razjareni oganj tinja,
u duši vehloj, ranjenoj,
iščezava blijeda slika,
o farmi mojoj otetoj.

AMBASADOR

Mudri ambasador dvije zemlje vodi,
smjelim korakom plahu vodu kroči,
da duga lađa svojim drumom plovi,
i čelična buba tabane ne smoči.

Dvije zemlje u bijeli svijet hode,
preko ambasade iste preko iste vode,
u ljubavi svijetle prelijepe oči,
te sa druge strane kud se pamet toči.

A ja pored njega izbezumljen stojim,
džinovska mu leđa gledam i rebra mu brojim,
udovi mu ko' dva brda iznad grada moga,
ja sam imao ambasadora, ljepotana mostarskoga.

CRVENI FERAL

Pred Dubrovnikom avlija modra,
i zeleni Lokrum poput šadrvana,
bonaca strijepi u bisernoj noći,
hoće li nevjera sa pučine doći.

Mjesec se placa ispod Revelina,
gladna ga ajkula, s' oprezom njuši,
mladahni galeb na njih aterira,
slika se živa od hridine skrši.

Utihnuli Stradun sve ljubavi pamti,
bijeli te golub po dlanu golica,
ne tražeć' zrnje da mu pločnik siješ,
već iskreni osmijeh sa žarnoga lica.

Crveni feral deset godina broji,
da ga modre oči nisu gledale,
ni jedrene lađe za bitve vezane,
sa vrelih ploča slanu vodu kušale.

Dubrovniče grade, evo ti se vraćam,
obraza čista ko' što me mati rodi,
davna mi mladost sjećanja ne izbrisa,
da pravedna duša, pošten odnos plodi.

AZRA

AZRA

Pod Gradinom, na Studencu,
u vrbaku ispod jaza,
sunčala je bujne grudi,
Trebinjka, lijepa Azra.

Vrelo sunce dan ozari,
i probudi miris vode,
iza Arslanagića, drevnog mosta,
kršni Aziz ljepotu joj krade.

Divna Azra uz brzak krenu,
te čemerli mostu siđe,
skameni se kad joj Aziz,
s' bijelom lađom uz skut priđe.

Skoči Aziz u valove,
Trebišnjici, biser rasu,
mami Azru u vir, na megdan,
ljubavi je njene žedan.

PAŠINICA

Među čempresima vitim gluha ponoć ječi,
cijela varoš drhti, u behutu spava,
i lađe na vodi, i mostovi nijemi,
sumorno kunjaju kraj rahmeta prava.

Nad streknulim gradom munja bliješti, sikće,
to kani napoj za tamu i trnje,
samo viti jablan staru melodiju zviždi,
povjetarac krhki bal na vodi drži.

Ostavljena mati na sećiji pločnoj,
šćućurena hudi u dimu i žiži,
nad njom sin od bola obraze ne suši,
potonji njen dio u vatru se sruši.

Ne umiri mati, vrisnuše mu grudi,
salgija na kuli zadnji minut piše,
pašinicu staru niko ne probudi,
ni munja, ni vjetar, što sirote čemprese krši.

NEDŽIB ŠAĆIRBEJ

Nedžib je izvor koji se rastvori,
kada plamen nepravdu liže,
i čemer izbjeglu dušu posoli,
on je izvor koji u istinu kidiše.

On je rijeka što Bosna se zove,
kroz litice sive narav svoju rodi,
u stećku ponos, u merhametu ljudskost,
sve do ušća emanet se plodi.

On je zvijezda Sedmoga neba,
balkanski karanluk umom osvijetli,
divan mu mehlem gromu i ognju,
iz rutava srca trnje povadi.

Ranjenim glasom Bosna ga zove,
to saborci neki muškost gube,
kameno trnje od tuđina pišti,
lagumi se šire i povratku mole.

Nedžib je izvor koji se rastvori,
kada plamen nepravdu liže,
i čemer izbjeglu dušu posoli,
on je izvor koji u istinu kidiše.

PRVA LJUBAV

Prva ljubav u malom sokaku,
pod zvjezdanim nebom maslina drhti,
žeđ rosu bez milosti pije,
ubod trna ženstvenost trpi.

Gnijezdo se rasu u ljubavnoj igri,
sazrelo klasje ratara treba,
mati za sinom gori u brizi,
nevina duša zaštitu sniva.

Blijedi uzdah samoći se udvara,
lišće suho kaldrmi šapće,
izgubismo zauvijek svježinu i ljubav,
iz naših bora iznemoglost dahće.

Moja je ljubav daleko, daleko,
tišina je beskrajna skriva,
srebreni vali Bosne je maze
u akšamu zemlja i nebo kad se cjeliva.

KADIJENA

KADIJENA

Kadijena jeste lanac,
sa njom se teret nosi,
traktor je svaki ima,
kada se ore i trava kosi.

Kadijenom se na zapadu kinđure,
horde razularenih mladića,
i katanac od oke o njoj visi,
po ušima i nosu sijaset prstenčića.

Amare moj, raseljeni brate,
ne povodi se takvome imidžu,
Malik će tvoj da zaboravi,
šehadet, Bosnu, daja i amidžu.

NOVI BEFELI

Jedan narod dugo kazivaše,
o Hitlerovom gnusnom činu,
četu đaka kako je pobio,
i profesora u jednom danu.

To je svakog boljelo,
pod kamenom i ljutu zmiju,
da se mladež ne dira,
nek' se ljudi ne biju.

Ti što su žučno zborili,
obukoše crne šinjele sramne,
te uz generalov blagoslov,
u Srebrenici počiniše krvavije dane.

Deset hiljada Bošnjaka na kamari,
čelična ih ptica otkrila,
i čavle su im u glavu kovali,
u majci je beba milost iskala.

Eto, ti su sada zlotvori,
za junaštvo pola Bosne dobili,
te Bošnjake po bijelom svijetu prognali,
to je demokratija, to su novi befeli.

ŽAL ZA RODNIM GRADOM
(recenzija Selmana Selhanovića)

Žal za svojom rodnom grudom i svojim toprakom, jednostavno, nagnalo je Miralema Resulovića da u pjesmama potraži ishodište i toplinu koja mu u delekoj i hladnoj Kanadi, gdje sada živi, toliko nedostaje. Otuda u njegovim pjesmama provejava nostalgija za izgubljenim blagodetima koje su bile i jesu sastavni dio njegova bitisanja . A, tog i takvog gubitka čovjek postaje svjestan tek onda kad se on, ustvari, i desi. Tragajući, dakle, za izgubljenim vrijednostima i nostalgično evocirajući(ne i patetično) te "sretne" dane, Resulović stihom želi da dokuči sve proživljene radosti i ljepote svog zavičaja. Njegove pjesme su, stoga, njegov zavičaj kojeg on i miljeom i pejsažom veže za kameni dekor Hercegovine. Noseći te slike u srcu, skladnim i jasnim stihovima ,uglavnom, sličnih vrijednosti, Resulović oslikava i potcrtava bol ljudi i njihovu otuđenost u svijetu punom beznađa i protutežu pronalazi "na sunčanoj strani", u ljubavi ka domovini. Između tih krajnosti- trenutnog života i onoga prošlog, pjesnik se opredjeljuje za ovo drugo koje stihom pokušava da što duže održi u sjećanjima i učini što stvarnijim. Iz nove perspektive, i u svojoj okrenutosti zavičaju i sudbini čovjeka tog tla, Resulovićev povratak rodnom komadu zemlje nije ništa drugo do povratak sebi i osobnoj

prepoznatljivosti svijeta. Žudeći za time, on pjeva: *"Moje misli u sindžir se vežu,/ pusta čežnja ranjen mozak lomi,/bol i slutnja u beznađu se mole,/da se tijelo s dušom rodnoj grudi vrati"* (pjesma "Čežnja"). Izbjeglička tuga je golema i teško iscjeljiva. Od te rane *"kopnim u tuđini djedov toprak kad se sniva"* izražava svoja osjećanja Resulović. I, upravo,jedini izlaz i lijek koji proističe iz gotovo nagonske samoodbrane jeste snivanje i opčinjavanje fatalne sudbine. Ali, i tada pjesnik se budi i izražava svoje neslaganje: *"... ne, ja to nisam u tuđini snivo,/ ja hoću dio zavičaja svoga"*("Sanjar"). Pun rapsodske vjere u mogućnost obnavljanja u pjesmi *"Ja Trebinje volim" stihuje: "I kad se Leotar zabijeli,/i kad mi iz neba Božiji behar,/suzno lice umiva,/i kad modri zumbul, / u perivoju zamiriše, sve više i više,/*ja Trebinje volim."

Poezija Miralema Resulovića odiše blagošću i nenametljivošću, te spada u pjesme zavičajne lirike. Ovime njegovu zbirku pjesama preporučujemo za štampanje.

Sarajevo, 27.09.2001.g.

Selman Selhanović

BILJEŠKA O AUTORU

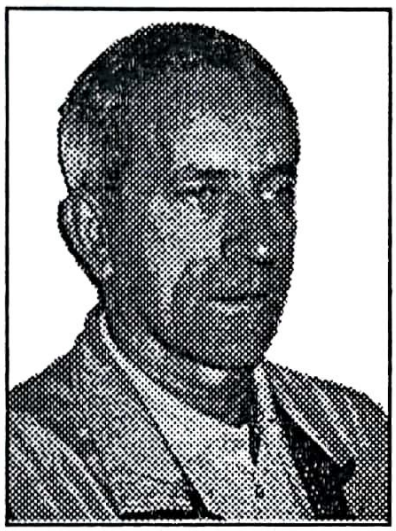

Miralem Resulović rođen je 1942. godine u Trebinju. U rodnom je gradu završio osnovnu i srednju školu, a u Splitu fakultet pravnih nauka. Tokom minuloga rata protjeran je iz svoje kuće i svoga grada. Trenutno muhadžirske dane provodi u dalekoj Kanadi. Poeziju je počeo pisati u osnovnoj, a nastavio u srednjoj školi, te na fakultetu. Potom je svoje bavljenje poezijom bio - zaledio. Agresija na Bosnu i Hercegovinu i muhadžirski status ponovo ga nagnavaju na stih, kojim on, izražava svoj prkos nastalome stanju. Pjesme nastale u ovom periodu objavljuje u mnogim listovima među kojima su: Preporod, Sabah, Bošnjak, Izvor, Trebinjski list... Izbjeglička tuga njegova je prva knjiga.

S A D R Ž A J

TREBINJE

1. Moja domovina 7
2. Pridvorci 8
3. Most bijeli 10
4. Pradjedove riječi 11
5. Djedov toprak 12
6. Ja Trebinje volim 13
7. Bileća 14
8. Šehidi 16
9. Badema 17

SNIJEG U KANADI

1. Snijeg u Kanadi 21
2. Tornado 22
3. Čežnja 23
4. povratak 24
5. Sanjar 26
6. Izbjeglička tuga 28
7. San 29
8. Farma 31
9. Ambasador 32
10. Crveni feral 33

AZRA

1. Azra 37
2. Pašinica 38
3. Nedžib Šaćirbej 39
4. Prva ljubav 41

KADIJENA

1. Kadijena 45
2. Novi befeli 46